

Asia: VN/19527/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi henkilöön liittyvää irtisanomisperustetta koskevan lainsäädännön muuttamisesta (työsopimuslain ja merityösopimuslain muuttaminen)

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleistä lausuttavaa esitysluonnoksesta

Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry pitää esitysluonnosta pääosin oikeansuuntaisena, mutta osittain epäselvänä ainakin perusteluidensa osalta.

Erityisen myönteistä on kuitenkin, että esityksessä todetaan, että tarkoituksena on irtisanomiskynnyksen alentaminen. Monissa käytännön tilanteissa työntekijän irtisanominen henkilöön liittyvillä perusteilla on tarpeettoman vaikeaa, monimutkaista ja hidasta. Nämä tilanteet aiheuttavat tuntuvia ongelmia työpaikoilla ja kuormittavat muita yrityksen työntekijöitä, kun työpaikkakiusaajista tai työnsä tekemättä jättävistä ei päästä asianmukaisella ripeydellä eroon. Esitetyt muutokset vaikuttavat tuovan helpotusta tähän tilanteeseen.

2. Asiallisen syyn vaatimus ja sen täsmentäminen (luonnoksen 7 luvun 2 §:n 1 momentti)

On kannatettavaa, että lakiin kirjataan syitä, jotka voivat toimia työsopimuksen päättämisperusteina, vaikka nämä seikat ovatkin jo oikeuskäytännössä hyväksytyjä perusteita. Tahattomien erehdysten välttämiseksi itse säännöstekstiä olisi hyvä täsmentää siten, että siinä tuotaisiin selkeästi esille, ettei lista ole tyhjentävä. Selvää on, että myös mahdolliset muut työsuhteen ehtojen rikkomiseen liittyvät seikat voivat johtaa työsuhteen päättymiseen, mutta tätä olisi hyvä tarkentaa myös lainkirjauksen tasolla.

Koska tarkoituksena on alentaa irtisanomiskynnystä, tulisi perusteluteksteissä selkeästi määritellä, millä tavoin tavoitteen on tarkoitus vaikuttaa määräyksessä esitettyjen perusteiden arviointiin irtisanomistilanteissa.

3. Kokonaisarviointin perusteet (luonnoksen 7 luvun 2 §:n 2 momentti)

MaRa ry pitää kokonaisarviointia koskevaa esitystä hieman erikoisena. Esityksen mukainen kirjaus antaa ymmärtää, että kokonaisarvio olisi tehtävä aina, kun arvioidaan työsuhteen irtisanomisperusteen olemassaoloa. Pääosin tilanteet käytännössä ovat sellaisia, että työntekijän menettely on objektiivisesti arvioiden ollut moitittavaa siten, että päättämisperuste on olemassa. Tällöin minkään kokonaisarvion tekeminen on täysin tarpeetonta, koska arvion kohteena on työntekijän rikkomus. Kokonaisarvio tullee kysymykseen silloin, kun irtisanomisperusteen olemassaolo ei ole täysin selvää, jolloin joudutaan kiinnittämään huomiota myös muihin seikkoihin, kuten työntekijän asemaan. Esitystä tulisi muuttaa tältä osin selvemmäksi.

4. Uudelleensijoitusvelvollisuutta koskeva muutos (luonnoksen 7 luvun 2 §:n 3 momentti)

Uudelleensijoitusvelvollisuus tulisi rajata koskemaan vain tilanteita, joissa työntekijän työkyky on alentunut, eikä hän kykene suoriutumaan työsopimuksensa mukaisista työtehtävistä. Muissa tilanteissa uudelleensijoitusvelvollisuus on erittäin epälooginen. Työntekijä, joka on toiminut niin moitittavasti, että työsuhde päätetään työntekijän henkilöön liittyvillä perusteilla, ei käytännössä voi jatkaa työskentelyä työnantajansa palveluksessa missään muussakaan työtehtävässä.

5. Varoittamista koskevat muutokset (luonnoksen 7 luvun 2 b §)

Esitys, jonka mukaan irtisanomisperusteen syntymisen ei tarvitsisi perustua samasta asiasta aiemmin annettuun varoitukseen vaan samanlaista moitittavuutta osoittavaan varoitukseen, on erittäin kannatettava. Aiempi käytäntö asiasta on ollut työnantajien kannalta kohtuuton ja pahimmillaan johtanut tilanteisiin, joissa työntekijä on rikkonut työsuhteen ehtoja tai laiminlyönyt tehtäviään useilla eri tavoilla, mutta päättämisperusteen ei ole katsottu syntyneen. Eситetty muutos korjaa tämän tilanteen oivallisesti.

Varoitusta koskevat muotomääräykset ovat kuitenkin tarpeettoman tiukat. Varoituksen sisältöä arvioitaessa tulisi riittää, että varoituksessa työnantaja tuo esille, että ei hyväksy työntekijän menettelyä ja tällainen menettely ei saa toistua. Velvoite ilmoittaa irtisanomisuhasta on täysin tarpeeton ja epäolennainen.

6. Merityösopimuslain muuttaminen

-

7. Muut huomiot

-

Varmo Olli
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry